

ארגון עדאלה

נגד

מדינת ישראל

תקציר

מאז הקמתה ביולי 2005, מבקשת תנועת ה-BDS לקדם חרמות, מניעת השקעות והטלת עיצומים על מדינת ישראל במטרה לשלול את קיומה כמדינה יהודית. חלק משמעותי באסטרטגיה של תנועת ה-BDS היא הפיכתה של ישראל למדינה מצורעת בעולם באמצעות הצגתה כמדינת אפרטהייד המפלה את אזרחיה הערבים באופן מכוון וממוסד.

אחד הגופים התורמים לתעמולה זו הוא דווקא ארגון ישראלי, עדאלה – המרכז המשפטי לזכויות המיעוט הערבי בישראל, אשר טוען באופן עקבי כי מדינת ישראל מקדמת מדיניות מפלה נגד אזרחי ישראל הערבים. להוכחת טיעון זה, הקים עדאלה "מאגר מידע" הכולל 57 חוקים המפלים לטענתם את אוכלוסיית ישראל הערבית.

דוח זה סוקר באופן פרטני את רשימת החוקים שפורסמו באתר עדאלה, ובוחרן האם יש ממש בטענות הארגון לקיומה של אפליה נגד אזרחי ישראל הערבים. ממצאי הדוח מראים כי עדאלה בחר לנקוט באסטרטגיה של סילוף המציאות ופרשנות מוטעה במטרה להציג את ישראל כמדינה בעלת עשרות חוקים מפלים.

ממצאי הדוח, המובאים באופן מפורט בפרק הסיכום, מראים באופן ברור כי טענות ארגון עדאלה משוללות כל יסוד בשל כמה גורמים מרכזיים:

- א. רובם הגדול של החוקים ברשימה (53 מתוך 57) אינם מתייחסים כלל למוצאם של אזרחי המדינה, ואלה שכן, עושים זאת במטרה למנוע אפליה. כך למשל, פקודת סדרי השלטון והמשפט המגדירה את ימי המנוחה וכן חוק השימוש בתאריך עברי, מחריגים מפורשות מוסדות ורשויות המשרתות אוכלוסיות לא יהודיות וקובעים עבורן הסדרים המתאימים לצרכיהן.
- ב. ב-21 מקרים, טענות עדאלה לאפליה נובעות מעמדתו הקיצונית של הארגון השוללת את אופייה של מדינת ישראל כמדינת לאום בכלל וכמדינת הלאום של העם היהודי בפרט. לדוגמא, חוק יד יצחק בן-צבי מוגדר כחוק מפלה משום שהמוסד נועד לקדם מטרות ציוניות.

ג. ל-18 חוקים ישנן מקבילות בדמוקרטיה מערבית. לדוגמא, על פי עדאלה, חוק הדגל הינו חוק מפלה. על בסיס טענה מופרכת זו ניתן לטעון שכל מדינה הנושאת צלב על דגלה הינה מדינה המפלה את המיעוטים בתוכה שאינם נוצרים. השוואה מעמיקה יותר בין החוקים מצאה לעתים קרובות כי דווקא החקיקה בישראל מכילה יותר ביחס למיעוטים.

ד. לפחות ב-13 מקרים, קיים פער גדול בין הכתוב באופן מפורש באותם חוקים לבין הפרשנות המוטת (ולעתים אף מעוותת) שעדאלה מעניק להם. במקרים מסוימים קשה להצביע על עצם האפליה. לדוגמא, חוק רמת הגולן נחשב לחוק מפלה משום "שמטרתו הענקה מגן חוקי להחלת הדין הישראלי על שטח רמת הגולן אשר נכבש על ידי ישראל". מהי האפליה בחוק שנועד להעניק זכויות שוות לכלל תושבי הגולן? לעדאלה הפתרונים.

ה. 8 חוקים נועדו להגן על ביטחונם של כלל אזרחי ישראל ללא הבדל דת, גזע ומין. בכלל חוקים אלה ניתן למצוא שורה של תיקוני חקיקה בחוק סדר הדין הפלילי ובפקודת בתי הסוהר אשר נועדו לסייע לכוחות הביטחון למנוע מתקפות טרור. חוקים אלה פוגעים רק במי שחשודים באופן מובהק בפעילות טרור ללא הבחנה בין יהודים לערבים. למעשה מי שטוען שחוקים מסוג זה הם חוקים מפלים, הוא זה שחוטא בהכללה נגד הציבור הערבי ולמעשה יוצר את הזיקה בינם לבין טרור.

ו. 7 חוקים אינם נוגעים כלל לאזרחי ישראל הערבים, אלא למי שאינם אזרחים ועל כן מדינת ישראל אינה מחויבת לפעול כלפיהם בשוויון. ניתן להמחיש עד לאן מגיע האבסורד באמצעות הדוגמא של פקודת המסחר עם האויב (דבר חקיקה מנדטורי, יש להזכיר) אשר כלול ברשימת החוקים המפלים, לאור העובדה שכל "המדינות שהוכרזו ככאלה (איראן, סוריה ולבנון) היו מדינות ערביות ו/או מוסלמיות".

ז. בחלק מהחוקים הנמנים במאגר, האפליה היא דווקא נגד האוכלוסייה היהודית. לדוגמא: סעיף 7א' בחוק יסוד: הכנסת, אשר נועד למנוע את התמודדותן של מפלגות הפועלות נגד קיומה של ישראל כמדינה יהודית ודמוקרטית, הופעל רק נגד רשימה יהודית. כמו כן, התיקונים לחוק לקליטת חיילים משוחררים הצביעו על אפליה הקיימת נגד יהודים ומגזרים נוספים, המחויבים לשרת שלוש שנים בתנאי קיום מינימליים תוך עיכוב התפתחותם המקצועית והאישית. זאת כאשר בפני כל אזרח ערבי עומדת האפשרות לקבל פטור משירות או לחילופין להתנדב לשירות במסגרת שירות אזרחי וליהנות מכלל ההטבות המוענקות לחיילים משוחררים.

ח. במספר חוקים מתבסס עדאלה על סטטיסטיקות פשיעה בלתי שוויוניות. על פי היגיון זה, אם בני המגזר הערבי הם המורשעים העיקריים בהפרת חוקים, אזי משתמע כי אותו החוק מוכרח להיות גזעני. על אף שיתכן ומעורבותו של המגזר הערבי בעבירות מסוימות גדולה מחלקו באוכלוסייה, הדבר אינו משליך כהוא זה על נחיצות החוק או מעיד על אפליה. הפתרון למצב זה אינו ביטול החוק אלא עידוד יחס ממלכתי ושומר חוק בקרב כלל האוכלוסייה.

כמו כן, עיון מעמיק ברשימת החוקים "המפלים" לפי עדאלה, מביא למסקנה החשובה כי לא כל העדפה היא אפליה. ואכן, רוב החוקים המובאים במאגר החוקים של ארגון עדאלה, כלל אינם מפלים את ערביי ישראל אלא מסייעים לקדם את ישראל כמדינה יותר יהודית ויותר דמוקרטית הפועלת לטובת כלל אזרחיה.